

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul permanent al
Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și al art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (implementarea recomandărilor Comisiei de la Veneția).

Anexe: 1. Proiectul de lege – 2 *file*
2. Nota de fundamentare – 4 *file*

Deputați în Parlament

Digitally signed by Usatii Renato
Date: 2026.06.18 08:48:58 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Grișco Elena
Date: 2026.06.18 08:25:27 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Ivanov Serghei
Date: 2026.06.18 09:41:29 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Cuiumju Constantin
Date: 2026.06.18 09:52:37 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Berlinschii Alexandr
Date: 2026.06.18 10:30:41 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Margarint Nicolae
Date: 2026.06.18 10:35:11 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI
REPUBLICII MOLDOVA
Nr. 213
18. 06. 2026

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (implementarea recomandărilor Comisiei de la Veneția)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic – Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 325–327, art. 581), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

La articolul 6,

1. alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) În scopul desemnării membrilor prevăzuți la alin. (1) lit. b), partenerii de dezvoltare prezintă Parlamentului, printr-o scrisoare comună, o listă din cel mult 10 persoane eligibile pentru fiecare comisie de evaluare. Comisia juridică, pentru numiri și imunități examinează candidaturile propuse, verifică îndeplinirea cerințelor prevăzute la art. 7 alin. (1) și votează separat asupra fiecărei candidaturi. Sunt selectați 5 candidați care au obținut cel mai mare număr de voturi în cadrul ședinței comisiei respective. Pentru fiecare candidat selectat, Comisia juridică, pentru numiri și imunități elaborează un raport separat și un proiect separat de hotărâre a Parlamentului. Proiectele hotărârilor Parlamentului se dezbate și se votează separat în plenul Parlamentului.”

2. Alineatul (5¹) va avea următorul cuprins:

„(5¹) În cazul în care un candidat prevăzut la alin. (1) lit. b) nu a întrunit numărul necesar de voturi prevăzut la alin. (1), procedura de numire se continuă separat pentru locul rămas neocupat. votarea repetată asupra aceluiași candidat nu poate avea loc în aceeași ședință plenară în care candidatul nu a întrunit numărul necesar de voturi. votarea repetată poate fi organizată numai după expirarea unui termen de cel puțin 10 zile lucrătoare de la data primului vot.”

3. După alineatul (5¹) se introduce alineatul (5²) după cum urmează:

„(5²) În termenul prevăzut la prezentul alineat, Comisia juridică, pentru numiri și imunități organizează consultări cu fracțiunile parlamentare, inclusiv cu fracțiunile parlamentare din opoziție, în vederea identificării unei soluții de consens

asupra candidaturii propuse. Rezultatul consultărilor se consemnează într-un raport motivat al Comisiei juridice, pentru numiri și imunități. Raportul va conține informații privind desfășurarea consultărilor, pozițiile exprimate de fracțiunile parlamentare și propunerea Comisiei privind menținerea aceleiași candidaturi pentru votarea repetată sau, după caz, examinarea unei alte candidaturi. Raportul motivat și proiectul hotărârii Parlamentului se transmit deputaților și se publică pe pagina web oficială a Parlamentului cu cel puțin 24 de ore înainte de votarea repetată.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (implementarea recomandărilor Comisiei de la Veneția)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (implementarea recomandărilor Comisiei de la Veneția) este elaborat de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, membri ai fracțiunii „Partidul Nostru”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Temeiul legal îl constituie art. 73 din Constituție, care consacră dreptul la inițiativă legislativă al deputaților, precum și prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, inclusiv cerințele privind fundamentarea necesității intervenției legislative.

Sursa proiectului o constituie necesitatea punerii în aplicare a recomandărilor formulate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei, cunoscută ca și Comisia de la Veneția, și de Direcția Generală Drepturile Omului și Statul de Drept a Consiliului Europei, în opinia comună privind modificările operate la cadrul legal referitor la numirea membrilor comisiilor de evaluare a judecătorilor și procurorilor.

Prin această opinie, au fost formulate recomandări care vizează procedura de numire a membrilor internaționali ai comisiilor de evaluare. În special, s-a recomandat ca abordarea de aprobare individuală, aplicată membrilor naționali, să fie extinsă și asupra membrilor internaționali, precum și să fie introdus un interval real și semnificativ între primul vot, și votarea repetată.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Legea nr. 252/2023 reglementează procedura de evaluare externă a judecătorilor și procurorilor, precum și modul de constituire și funcționare a comisiilor de evaluare. Potrivit art. 6 alin. (1) din lege, fiecare comisie de evaluare este formată din 9 membri, numiți cu votul a 3/5 din deputații aleși. Din această componență, 4 membri sunt cetățeni ai Republicii Moldova, propuși de fracțiunile parlamentare, iar 5 membri sunt propuși de partenerii de dezvoltare.

Actualul cadru normativ prevede o procedură mai clar individualizată pentru membrii naționali. În cazul acestora, Comisia juridică, pentru numiri și imunități examinează candidaturile propuse, aprobă rapoarte cu privire la fiecare candidat, iar proiectele hotărârilor Parlamentului sunt elaborate pentru fiecare candidat separat.

În schimb, în privința membrilor propuși de partenerii de dezvoltare, legea actuală nu reglementează suficient de clar obligația votării separate a fiecărui candidat în plenul Parlamentului. Procedura existentă permite ca membrii internaționali să fie tratați ca o listă comună, ceea ce poate duce la votarea candidaților „la pachet”. O asemenea soluție reduce posibilitatea Parlamentului de a se pronunța distinct asupra fiecărei persoane propuse, iar lipsa susținerii pentru un candidat poate afecta numirea celorlalți candidați.

Această situație este problematică din mai multe considerente. În primul rând, fiecare membru al comisiei de evaluare exercită un mandat individual și poartă o responsabilitate proprie în cadrul procesului de evaluare. Din acest motiv, numirea sa trebuie să fie rezultatul unei examinări și al unui vot individual, nu al unui vot comun asupra unei liste. În al doilea rând, votarea separată crește transparența procedurii și permite deputaților să își exprime poziția distinct pentru fiecare candidat.

În al treilea rând, această soluție reduce riscul blocării întregii componente din cauza lipsei de consens asupra unui singur candidat.

O altă problemă ține de mecanismul anti-blocaj introdus în lege. Potrivit reglementării actuale, dacă proiectul hotărârii Parlamentului privind numirea membrilor internaționali nu întrunește numărul necesar de voturi, Comisia juridică, pentru numiri și imunități poate examina repetat candidații.

Încă o problemă este lipsa unui termen obligatoriu între primul vot și votarea repetată. În lipsa unui asemenea termen, votarea repetată poate avea loc prea rapid, inclusiv în aceeași ședință plenară, fără consultări reale între fracțiunile parlamentare și fără posibilitatea de a identifica o soluție de consens. În aceste condiții, se impune modificarea Legii nr. 252/2023 prin introducerea unor garanții procedurale clare: votarea separată a fiecărui candidat propus de partenerii de dezvoltare, interdicția votării repetate în aceeași ședință plenară, instituirea unui termen minim de 10 zile lucrătoare între primul vot și votarea repetată, precum și obligarea Comisiei juridice, pentru numiri și imunități de a organiza consultări cu fracțiunile parlamentare și de a prezenta un raport motivat înainte de votarea repetată.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul are drept obiectiv principal ajustarea procedurii de numire a membrilor internaționali ai comisiilor de evaluare la recomandările Comisiei de la Veneția și ale Direcției Generale Drepturile Omului și Statul de Drept a Consiliului European.

Prima soluție propusă constă în modificarea art. 6 alin. (5) din Legea nr. 252/2023. Potrivit noii redacții, partenerii de dezvoltare vor continua să prezinte Parlamentului, printr-o scrisoare comună, o listă din cel mult 10 persoane eligibile pentru fiecare comisie de evaluare. Prin urmare, proiectul nu modifică rolul partenerilor de dezvoltare și nu schimbă sursa de propunere a candidaților internaționali.

Totodată, Comisia juridică, pentru numiri și imunități va examina candidaturile propuse, va verifica îndeplinirea cerințelor prevăzute la art. 7 alin. (1) din lege și va vota separat asupra fiecărei candidaturi. Sunt selectați 5 candidați care au obținut cel mai mare număr de voturi în cadrul ședinței comisiei respective.

Elementul nou constă în faptul că, pentru fiecare candidat selectat, Comisia juridică, pentru numiri și imunități va elabora un raport separat și un proiect separat de hotărâre a Parlamentului. Aceste proiecte de hotărâri vor fi dezbătute și votate separat în plenul Parlamentului.

Această modificare pune în aplicare principiul votului individual. Fiecare candidat va fi examinat, raportat și votat separat. Astfel, susținerea sau respingerea unui candidat nu va condiționa soarta celorlalți candidați. Soluția propusă asigură o procedură mai transparentă, mai clară și mai apropiată de procedura deja aplicată membrilor naționali.

A doua soluție propusă constă în modificarea art. 6 alin. (5¹). Proiectul prevede expres că, în cazul în care un candidat propus de partenerii de dezvoltare nu întrunește numărul necesar de voturi prevăzut la alin. (1), procedura de numire se continuă separat pentru locul rămas neocupat.

De asemenea, proiectul stabilește că votarea repetată asupra aceluiași candidat nu poate avea loc în aceeași ședință plenară în care candidatul nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Totodată, proiectul introduce un termen minim de cel puțin 10 zile lucrătoare de la data primului vot până la votarea repetată. Acest termen este necesar pentru ca fracțiunile parlamentare să poată analiza situația, să discute asupra candidaturii și să încerce identificarea unei soluții de consens.

A treia soluție propusă constă în introducerea unui nou alineat, art. 6 alin. (5²), care reglementează consultările obligatorii. În termenul dintre primul vot și votarea repetată, Comisia juridică, pentru numiri și imunități va organiza consultări cu fracțiunile parlamentare, inclusiv cu fracțiunile parlamentare din opoziție.

Rezultatul consultărilor va fi consemnat într-un raport motivat. Raportul va include informații privind desfășurarea consultărilor, pozițiile exprimate de fracțiunile parlamentare și propunerea

Comisiei privind menținerea aceleiași candidaturi pentru votarea repetată sau, după caz, examinarea unei alte candidaturi.

Raportul motivat și proiectul hotărârii Parlamentului vor fi transmise deputaților și publicate pe pagina web oficială a Parlamentului cu cel puțin 24 de ore înainte de votarea repetată. Această obligație sporește transparența procedurii și permite deputaților, presei, societății civile și publicului larg să cunoască motivele pentru care se propune votarea repetată.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Prima opțiune analizată a fost menținerea reglementării actuale. Această opțiune nu a fost acceptată, deoarece nu răspunde recomandărilor Comisiei de la Veneția. Menținerea situației actuale ar permite în continuare votarea candidaților internaționali ca listă comună și aplicarea prea rapidă a mecanismului anti-blocaj, fără un interval real pentru consultări.

Soluția propusă prin prezentul proiect este una moderată și echilibrată.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul are impact direct asupra Parlamentului, în special asupra Comisiei juridice, pentru numiri și imunități, care va trebui să aplice o procedură mai clară și mai transparentă de examinare a candidaților propuși de partenerii de dezvoltare.

Impactul este unul procedural și administrativ limitat. Comisia juridică, pentru numiri și imunități va trebui să voteze separat fiecare candidatură, să întocmească rapoarte separate și proiecte separate de hotărâri ale Parlamentului. În cazul în care un candidat nu va întruni votul necesar, Comisia va trebui să organizeze consultări cu fracțiunile parlamentare și să întocmească un raport motivat.

Aceste măsuri nu presupun crearea unor instituții noi, modificarea structurii Parlamentului, angajarea de personal suplimentar sau instituirea unor mecanisme administrative complexe. Ele pot fi realizate în cadrul competențelor actuale ale Comisiei juridice, pentru numiri și imunități și ale Secretariatului Parlamentului.

Proiectul are impact pozitiv asupra calității procedurii parlamentare, deoarece consolidează transparența, previzibilitatea și caracterul individualizat al numirii membrilor comisiilor de evaluare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli suplimentare semnificative din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul nu are impact direct asupra sectorului privat și nu instituie obligații noi pentru persoane fizice sau juridice de drept privat.

4.4. Impactul social

Proiectul are un impact social pozitiv, deoarece contribuie la consolidarea încrederii publice în procesul de evaluare externă a judecătorilor și procurorilor.

Evaluarea externă este un proces sensibil, care vizează integritatea sistemului judecătoresc și a procuraturii. Din acest motiv, nu doar rezultatul evaluării este important, ci și modul în care sunt constituite comisiile care efectuează evaluarea. O procedură de numire clară, transparentă și bazată pe vot individual poate spori credibilitatea întregului mecanism.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul nu are ca obiect transpunerea directă a unui act juridic al Uniunii Europene în legislația națională.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Deși proiectul nu transpune un act juridic concret al Uniunii Europene, acesta contribuie la consolidarea cadrului intern privind statul de drept, transparența procedurilor parlamentare, buna funcționare a instituțiilor publice și credibilitatea reformei justiției.

Aceste obiective sunt relevante în contextul parcursului european al Republicii Moldova, în special în ceea ce privește consolidarea independenței justiției, combaterea corupției și respectarea principiilor statului de drept.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării cerințelor de transparență decizională, proiectul urmează a fi publicat pe pagina web oficială a Parlamentului și supus consultărilor publice, în condițiile legii.

Având în vedere obiectul proiectului, se consideră oportună consultarea Comisiei juridice, pentru numiri și imunități, a Consiliului Superior al Magistraturii, a Consiliului Superior al Procurorilor, a Ministerului Justiției, a partenerilor de dezvoltare implicați în reforma justiției, precum și a organizațiilor societății civile specializate în domeniul justiției, statului de drept și transparenței decizionale.

Consultările publice sunt importante pentru a evita repetarea practicilor de promovare a modificărilor legislative în regim grăbit și pentru a asigura o examinare deschisă, previzibilă și democratică a proiectului.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi remis, potrivit procedurilor parlamentare, Guvernului pentru avizare, Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție și, după caz, altor autorități competente.

Concluziile expertizelor și avizelor recepționate vor fi examinate în procesul de definitivare a proiectului pentru lectura a doua.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în cadrul normativ existent prin modificarea punctuală a Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative.

Modificările vizează art. 6 din lege, care reglementează componența comisiilor de evaluare și procedura de numire a membrilor acestora. Proiectul nu modifică scopul evaluării externe, subiecții evaluării, competențele comisiilor, criteriile de evaluare sau procedura de examinare a rezultatelor evaluării.

Proiectul nu necesită modificarea altor acte normative. Prevederile propuse vor fi aplicate direct de Parlament, Comisia juridică, pentru numiri și imunități și Secretariatul Parlamentului.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru aplicarea legii, Comisia juridică, pentru numiri și imunități va trebui să asigure examinarea separată a candidaturilor propuse de partenerii de dezvoltare, întocmirea rapoartelor separate și elaborarea proiectelor separate de hotărâri ale Parlamentului.

Secretariatul Parlamentului va asigura suportul tehnic și administrativ necesar pentru înregistrarea, transmiterea și publicarea documentelor aferente procedurii.

Deputat în Parlament